

Розділ третій, у якому йдеться про те, як Ондатр вирішив знову стати пустельником, про його незвичайні пригоди, і про те, як родина Мумі-тролів потрапила на самотній острів гатіфнатів, де Гемуль ледве врятувався від вогню, і про велику грозу

Наступного ранку, коли Ондатр, як завжди, вийшов у садок полежати й почитати книжку "Про марноту всього", гамак під ним обірвався і він гепнув на землю.

– Нечувано! – обурився Ондатр, виборсуючись з-під пледа.

– Мені страшенно прикро, – поспівчував йому Тато Мумі-троля, який поливав неподалік свої грядки тютюну. – Сподіваюсь, ви не потовкли собі боки?

– Не про те мова, – похмуро відповів Ондатр, смикаючи себе за вуса. – Хай собі хоч світ завалиться – ніщо не зможе похитнути моєї душевної рівноваги! Не потерплю лишень виставляння на посміховисько! Це підриває мій авторитет!

– Але ніхто не бачив вашого падіння, окрім мене, – зауважив Тато Мумі-троля.

– Це не зменшує вашої вини! – не вгамовувався Ондатр. – Я вже стільки прикрощів стерпів у вашому домі! Минулого року, скажімо, на мене упала комета. Але то пусте! Як ви, напевно, пригадуєте, я всівся на шоколадний торт вашої дружини, що дуже зашкодило моєму почуттю власної гідності! А щітки в моєму ліжку? Очевидні безглузді жарти! Не кажучи вже про...

– Знаю, знаю, – урвав його знічений Тато. – У нашому домі годі сподіватися спокою. А мотузка перетерлася з часом...

– Такого не слід допускати! – повчав Ондатр. – Не біда, якби я навіть забився на смерть. Біда в іншому! Ану ж би мене мертвого побачили всі інші мешканці? Я вже виносив намір покинути цей галасливий світ, знову стати пустельником, зажити в самоті й спокої. Таке моє остаточне рішення!

– Овва! – тільки й мовив вражений Тато Мумі-троля. – А де саме?

– У печері. Там ніхто не заважатиме моїм роздумам дурними витівками! Дозволю вам приносити для мене їжу двічі на день, але не раніше десятої години ранку!

– Гаразд, – покійно погодився Тато. – Може, панові Ондатрові придадуться якісь меблі?

– Що ж, не заперечую, – трохи подобрів Ондатр. – Але тільки найнеобхідніші. Я розумію, що ви не бажаєте мені зла, але ваша сімейка довела моє терпіння до краю.

З тими словами Ондатр узяв книжку, підхопив покривало і неквапно рушив у гори.

Тато Мумі-троля трохи позітхав сам до себе, а тоді знову взявся до підливання тютюнових грядок і невдовзі забув про той прикрий випадок.

Діставшись печери, Ондатр відчув глибоке задоволення від свого вчинку. Розстелив на піщаній долівці покривало, сів і негайно ж замислився.

Розмірковував він так зо дві години. Тиша і спокій панували навколо, крізь отвір у стелі печери зазірало сонячне проміння, освітлюючи його самотній притулок. І лише час від часу Ондатр пересувався з місця на місце услід за сонячною плямою.

"Саме тут я залишуся назавжди, назавжди, – міркував Ондатр. – Навіщо метушитися, вести пустопорожні балачки, лаштувати домівки, готувати їжу, нагромаджувати собі маєтки?"

Він задоволено роззирався у своєму новому помешканні, коли його погляд упав на чарівного капелюха, якого Мумі-троль і Нюхмумрик заховали у найдальшому закутку печери.

– О, кошик на сміття. То він уже тут стоїть, – навіть не здивувався Ондатр. – То хай собі стоїть, для чогось придасться...

Ондатр ще трохи поміркував, а тоді вирішив подрімати. Він загорнувся у плед, вставні штучні щелепи поклав до капелюха, щоб не вибруднилися у піску, і заснув, спокійно та умиротворено.

У будинку Мумі-тролів снідали оладками, золотистими оладками з малиновим варенням. Була ще також вчорашня каша, але охочих до неї не знайшлося, то вирішили відкласти її до завтрашнього сніданку.

– Кортить мені нині вчинити щось незвичайне, – мовила Мама Мумі-троля. – Ми позбулися клятого капелюха, і цю подію варто відсвяткувати! До того ж, сидіння сиднем на одному місці навіює нудьгу.

– То правда! – пожвавився Тато Мумі-троля. – Може, виберемося в мандри. Як ви гадаєте?

– Ми вже всюди побували! Усе вже звідано й нічого нового! – встряв Гемуль.

– Не може такого бути! – категорично заперечив Тато. – Навіть якщо й немає нічого нового, ми собі його придумаємо! Досить їсти, дітки! їжу візьмемо з собою.

– А можна доїсти те, що в роті? – запитав Чмих.

– Не корч із себе дурника, – присоромила його Мама. – Хутко позбирайте всі необхідні речі, бо Тато хоче вирушати негайно. Зайвого не беріть! Ондатрові ми напишемо записку, аби він знав, де нас шукати.

– Клянуся своїм хвостом! – враз скрикнув Тато, вхопившись за чоло. – Я цілком забув! Ми ж мали занести йому до печери їжу і меблі!

– До печери?! – верескнули водночас Мумі-троль і Нюхмумрик.

– Так... Гамак йому урвався, – розповідав Тато. – Ондатр сказав, що не має умов для роздумів і відрікається від світу... Ви підкидали йому до ліжка щітки й усілякий непотріб, тож він перебрався до печери...

Мумі-троль і Нюхмумрик пополотніли й з жахом презирнулися, одразу зрозумівши один одного: капелюх!

– Не біда, – заспокоїла Мама. – Ми влаштуємо виправу до моря, а попри те занесемо Ондатрові обід.

– Берег моря – це так буденно! – зачмихав Чмих. – Невже не можна податися куди-інде?

– Цитьте, діти! – підвищив голос Тато. – Мама хоче скупатися у морі. Збирайтеся!

Мама Мумі-троля кинулася пакувати речі. Поскладала ковдри, каструлі, взяла березової кори на розпал вогню, кавник, їжі без міри, олійку для засмаги, сірники і все, чим та на чому їсться, а ще запакувала парасолю, теплий одяг, ліки від розладу шлунку, збивачку для вершків, подушки, сітку від комарів, убрання для купелі, скатертину і навіть свою торбинку. Інколи завмирала на мить, пригадуючи, чи нічого не забула, і врешті оголосила:

– Можемо вирушати! Відпочинок над морем – чи може бути щось ліпше!

Тато Мумі-троля подбав про люльку й вудку.

– Усі готові нарешті? – запитав він. – Певні, що нічого не забули? То рушаймо!

Уся громадка попростувала до моря. Останнім чеберяв Чмих, тягнучи за собою шість маленьких іграшкових корабликів.

– Як гадаєш, Ондатр уже встиг чогось накоїти? – пошепки запитав Мумі-троль Нюхмумрика.

– Сподіваюся, ні! Але мені так неспокійно на душі!

Тієї миті всі зупинилися так раптово, що Гемуль ледь не напоровся оком на вудку.

– Хто кричав?! – переполошилася Мама.

Увесь ліс дрижав від дикого гику. Хтось або щось гупотіло стежкою їм назустріч, нестямно горлаючи, чи то від страху, а чи від лютощів.

– Ховайтеся! – заволав Тато Мумі-троля. – Страховисько суне!

Та не встиг ніхто ще й кроку ступити, як на стежці з'явився Ондатр – вибалушені очі, хутро дибки. Він шалено вимахував лапами і безтямно лебедів щось зовсім незрозуміле, з чого можна було хіба зробити висновок, що він був дуже злий або дуже наляканий, або ж дуже злий, тому що дуже налякався... Він вихором помчав далі, у Долину Мумі-тролів, лиш за ним захурчало.

– Що це найшло на Ондатра? – чудувалася Мама. – Завжди такий спокійний і статечний!

– Щоб аж так перейнятися обірваним мотузком гамака!.. – похитав головою Тато.

– Гадаю, він роззлостився, бо ми забули принести йому попоїсти, – висловив припущення Чмих. – Тепер самі усе з'імо...

Отак стурбовано розмірковуючи, подорожні простували до берега моря. Але Мумі-троль з Нюхмумриком вихопилися вперед, щоб зазирнути до печери раніше за всіх.

– Ліпше не ризикувати й не заходити досередини, – порадив Нюхмумрик. – Може, ВОНО ще там є. Зазирнемо крізь дірку у стелі.

Друзі мовчки видряпалися на скелю і поплазували, звиваючись по-індіанському, до отвору. Посеред печери стояв порожній Чарівний капелюх, плед валявся в одному кутку, книжка – в іншому. І ні живої душі... Однак піщана долівка була густо змережана дивними слідами, ніби хтось по ній стрибав чи танцював.

– Це сліди не Ондатрових лап! – мовив Мумі-троль.

– Я взагалі маю сумнів, що це – сліди лап, – озвався Нюхмумрик. – Надто дивні вони на вигляд...

Друзі зізли зі скелі, сторожко озираючись навсібіч, але нічого надзвичайного не спостерегли.

Так вони і не довідалися, що так жахливо налякало Ондатра, бо той категорично відмовився розповісти про це.

Тим часом решта товариства дісталася берега моря – усі стояли гуртом біля самого прибою, жваво розмовляючи та жестикулюючи.

– Вони знайшли човна! – вигукнув Нюхмумрик.

– Біжімо до них!

І дійсно! То була справжня велика біло-зелена лодія, обшита лиштвами, з вітрилами, веслами та рибацьким спорядженням на борту.

– Кому вона належить? – поцікавився засапаний від бігу Мумі-троль.

– Нікому! – з тріумфом у голосі відповів Мумі-тато. – Лодію прибило хвилями до нашого берега. Це дарунок моря!

– Її треба якось назвати! – хвилювалася Хропся. – "Гарнюня" – правда ж, красиво?

– То ти у нас гарнюня, – спогорда пирхнув Хропусь.

– Я пропоную назву "Морський орел".

– Ні, – запротестував Гемуль. – Назва повинна бути латинською. Скажімо, "Muminates Maritima"!

– Я першим її побачив! – втрутився Чмих. – Це моє право – дати їй ім'я! "Чмих" – дотепно, коротко і гарно.

– Де вже гарніше придумати... – не втримався від кпинів Мумі-троль.

– Діти, заспокойтеся! – намагався вгамувати збуджене товариство Тато. – Тихо, цить! Ясно як білий день, що право вибору імені за Мамою. Бо ж ідея прогулянки до моря належить їй!

Мама зашарілася.

– Не знаю, чи зумію, – скромно мовила вона. – Он у Нюхмумрика скільки фантазії. Хай ліпше він назве нашу знахідку!

– Така честь... – від Маминих слів Нюхмумрик запишався. – Кажучи правду, мені з самого початку подобалася назва "Скрадливий Вовк". Звучить дуже стильно!

– Ні-і! – заарканився Мумі-троль. – Вибиратиме Мама!

– Гаразд, любі дітоньки! – врешті погодилася Мумі-мама. – Лишень не кажіть потім, що я дивакувата і старомодна. Як на мене, назва судна має нагадувати про мету, для якої воно повинно послужити. Тому найбільш вдалим іменем, на мою думку, видається "Пригода".

– Чудово! Чудово! – заплескав у долоні Мумі-троль. – А тепер корабель слід освятити! Мамо, у тебе не знайдеться пляшки, схожої на пляшку з-під шампанського?

Мама перетрусила всі свої кошики у пошуках пляшки з морсом.

– Ой, як шкода! – мало не плакала вона. – Я забула взяти морс!

– А я ж перепитував, чи нічого не забули! – докірливо докинув Мумі-тато.

Усі враз похнюпилися. Подорож на судні, яке не освячене за всіма правилами, може призвести до лиха!

Зненацька Мумі-тролеві прийшла до голови блискуча ідея.

– Дайте мені каструльки, – попросив він. Наповнивши посудини морською водою, Мумі-троль побіг до печери, де було заховано чарівного капелюха. За якийсь час він повернувся й простягнув Татові начакловану воду. – Покуштуй!

Мумі-тато відпив ковток і задоволено прицмокнув.

– Де ти таке роздобув, синочку?

– Таємниця!

Потім вони наповнили чарівною водою слоїк з-під варення, розбили його до форштевня лодії, а Мама урочисто виголосила:

– Освячую тебе на нинішні і майбутні звершення та нарікаю "Пригодою"!

Усі загукали "ура!" й кинулися завантажувати суденце кошиками, ковдрами, парасолями, вудками, подушками, каструлями, купальниками, а коли вже було по всьому, родина Мумі-тролів з усіма своїми друзями вирушила в мандри бурхливими зеленими хвилями моря.

То був гарний день. Хоча, можливо, й не надто ясний, бо сонце заслонив легенький серпанок. "Пригода" з напнутими білими вітрилами стрілою летіла до виднокола. Хвилі плюскотіли, пестячи її боки, співав вітер, а морські тролі та русалки витанцьовували перед носом судна.

Чмих прив'язав свої іграшкові кораблики один за одним, тож у кільватері "Пригоди" пливла ціла флотилія. Тато Мумі-троля стояв коло стерна, а Мама сиділа поруч, подрімуючи. Нечасто їй траплялася нагода насолодитися тишею та спокоєм. Угорі над ними кружляли великі білі птахи.

– Куди попрямуємо? – запитав Хропусь.

– Пливімо до якогось острова! – попросила Хропся. – Я ще ніколи не бувала на острові!

– Побуваєш неодмінно! – пообіцяв Мумі-тато. – Пристанемо до першого ж острівця, який нам трапиться на шляху.

Мумі-троль сидів на самому дзьобку носа човна, пильнуючи, щоб не наскочити на міліну. Він заворожено вдивлявся у зеленаву глибіню моря, яку, збиваючи довкруги себе шумовиння, розтинала "Пригода".

– Ого-го! – вигукнув радісно Мумі-троль. – Ми пливемо на острів!

Далеко в морі лежав самотній острів гатіфнатів, об високі скелі якого розбивалися піністі хвилі прибою.

Раз на рік гатіфнати збиралися на ньому напередодні своєї безконечної мандрівки довкола світу. Вони прибували сюди з усіх сторін світу, мовчазні, поважні, з незворушними блідими обличчями. Навіщо здалися їм ці щорічні зустрічі, важко сказати, бо ж вони не чули, не розмовляли і ні на чому не зосереджували свого погляду, окрім далекої, тільки їм самим відомої мети вічної подорожі.

Можливо, їм таки хочеться мати місце, де б вони почувалися як удома, могли трохи перепочити і побачитися зі знайомими. Щорічна зустріч гатіфнатів відбувається завжди у червні, тож цього року збіглося так, що родина Мумі-тролів та гатіфнати прибули на самотній острів майже водночас. Дикий і манливий, виростав він з моря, в облямівку білого шумовиння хвиль, увінчаний зеленою короною лісу.

– Земля попереду! – заволав Мумі-троль.

Усі перехилилися через борт, щоб ліпше бачити.

– Там є піщаний пляж! – зраділа Хропся.

– І затишна гавань! – додав Тато Мумі-троля.

Вправно стернуючи, Тато допровадив човна до берега поміж підступними підводними каменями. Ніс "Пригоди" м'яко тицьнувся у пісок, Мумі-троль зістрибнув на суходіл зі швартовим канатом. Невдовзі на березі закипіла робота. Мама Мумі-троля скотила докупи камені, облаштовуючи місце для вогнища, щоб розігріти оладки. Потім назбирала дров, розстелила скатертину на піску, притиснувши кожний кут камінцем, аби її не зірвало вітром. Тоді виклала рядком горнятка, маслянку з маслом прикопала у вогкому піску в затінку великої кам'яної брили, а на довершення всього прикрасила стіл букетом водяних лілій.

Може, чимось допомогти? – запитав Мумі-троль, коли все вже було готове.

– Ліпше огляньте острів, – відказала Мама (вона знала, чого дітям праглося найдужче). – Важливо з'ясувати, де ми опинилися і чи не таїться тут якась небезпека...

– Я теж собі так думав, – втішився Мумі-троль.

Не гаючи часу, він з хропусями та Чмихом подався до південного узбережжя острова, а Нюхмумрик, котрий полюбляв робити всілякі відкриття на самоті, попростував північним берегом.

Гемуль узяв свою ботанічну лопатку, зелену коробку для гербарію, збільшувальне скло і рушив углиб лісу, сподіваючись відшукати там рідкісні, ніким ще не бачені рослини.

Мумі-тато тим часом прилаштувався на прибережній скелі порибалити. Сонце поволі хилилося до пообіднього пругу, вдалині над морем купчилися грозіві хмари.

Посеред острова зеленіла галявина в оточенні квітучого чагарника. Саме тут знаходилося потаємне місце гатіфнатів, де вони збиралися раз на рік на Купала.

Вже прибуло майже три сотні гатіфнатів, очікувалося прибуття ще близько чотирьохсот п'ятдесяти. Вони мовчки вешталися галявиною, поважно кланяючись один одному. Посеред галяви вони вкопали високий стовп, а на нього повісили великого барометра. Щоразу, проходячи повз барометр, гатіфнати віддавали йому глибокий уклін, що виглядало доволі кумедно.

Гемуль тим часом тинявся лісом, його увагу цілковито поглинули диво-квіти, що яскріли на кожному кроці. Вони анітрохи не нагадували квіти Долини Мумі-тролів, були яскравішими й мали дивовижні форми. Однак Гемуль не помічав їхньої краси, він водно лічив тичинки, пелюстки і бурмотів сам до себе:

– Номер двісті дев'ятнадцятий у моїй колекції!

Зрештою він забрів на галявину гатіфнатів і почалапав нею, видивляючись у траві, чи не трапиться якийсь незвичайний екземпляр. Підвів голову аж тоді, коли гримнув чолом об стовп гатіфнатів. Тепер лишень Гемуль вражено роззирнувся. Зроду-віку не доводилося йому бачити такої тьми гатіфнатів нараз. Вони роїлися повсюди, і всі як один витріщалися на нього своїми маленькими вицвілими очима.

"Цікаво, злі вони чи добрі? – занепокоєно подумав Гемуль. – Хоч і крихітні, та їх тут сила-силенна!"

Він глипнув на великий блискучий барометр, зроблений з червоного дерева. Стрілка показувала "Дощ і вітер".

– Чудасія, – мугикнув Гемуль, примружившись до сонця.

Він постукав по склу, і стрілка впала ще нижче.

Гатіфнати погрозово зашурхотіли й ступили крок до нього.

– Усе гаразд! – злякався Гемуль. – Не потрібен мені ваш барометр!

Та гатіфнати не чули його слів. Вони підступали все ближче, шеренга за шеренгою, шелестячи і вимахуючи лапами. Серце Гемулеві впало у п'яти, він озирався навкруги, шукаючи порятунку, але ворог стояв щільним муром зусібіч і сунув на нього. З хащ на узлісся виходили все нові гатіфнати, такі ж мовчазні, з нетямними очима.

– Забирайтеся геть! – зарепетував Гемуль. – Тпрусь на вас! Тпрусь!

Та гатіфнати безгучно сунули далі. Гемуль враз підібрав свої спідниці і подерся на стовп. Стовп був слизький і бридкий на дотик, однак страх додав йому негемульської сили. Він виліз на вершок і сидів, тремтячи усім тілом, міцно вчепившись у барометр.

Гатіфнати зімкнулися колом біля підніжжя стовпа й чекали. Уся галявина була вкрита ними, немов білим килимом, і Гемулеві запаморочилося в голові лише від думки про те, що буде, якщо він гепнеться додолю.

– Допоможіть! – волав він ослабим від ляку голосом. – Рятуйте!

Та ліс німував.

Тоді Гемуль заклав два пальці до рота і свиснув: три короткі посвисти, три довгі, три короткі. Три короткі, три довгі, три короткі... SOS.

Нюхмумрик, який мандрував північним узбережжям острова, почув тривожний сигнал Гемуля. Визначивши напрямок, звідки долинав поклик на порятунок, Нюхмумрик стрілою кинувся визволяти друга. Слабкий спершу свист чувся тепер виразніше. "Уже десь поряд", – подумав Нюхмумрик і почав обережно скрадатися вперед. Між деревами з'явився просвіт. Він побачив перед собою галявину, юрмисько гатіфнатів і Гемуля, що немов приріс до стовпа. "Погані справи", – пробурмотів стиха Нюхмумрик і гукнув:

– Агов! Я тут! Як тобі вдалося так розізнати миролюбних гатіфнатів?

– Я лише постукав по їхньому барометру, – жалібно проскімлив Гемуль. – Стрілка впала... Любий Нюхмумрику, спробуй відігнати цих гидких покручів!

– Зараз подумаю, як це зробити, – відповів Нюхмумрик.

(Жодного слова з цієї розмови гатіфнати не чули, бо ж не мають вух).

За якусь хвилю Гемуль знову заблагав:

– Швидше думай! Я вже ледве тримаюся!

– Слухай! – заговорив Нюхмумрик. – Пам'ятаєш нашість польових мишей у нашому саду? Тато Мумі-троля позакопував у землю багато кілків і повісив на них вітрячки. Вітрячки закрутилися, від того завібрувала земля, миші налякалися і втекли!

– Твої історії завжди дуже цікаві, – понуро мовив Гемуль, – та не розумію, що у них спільного з моїм безвихідним становищем!

– Усе дуже просто! – пояснював Нюхмумрик. – Що тут незрозумілого? Гатіфнати не говорять, не чують і дуже погано бачать. Зате добре відчують! Спробуй похитати стовпом! Вони напевно відчують дрижання землі і злякаються. Органи чуття у них в животі...

Гемуль спробував похитати стовпом і нажахано заволав:

– Я зараз впаду!

– Потроху шарпай! – підбадьорював його Нюхмумрик. – Але частіше! Частіше!

Гемуль слухняно розхитував стовпом, гатіфнати врешті відчули під ногами неприємне тремтіння.

Вони зашурхотіли голосніше й неспокійно заворушилися. І враз сторчголов кинулися на всі боки, достоту як миші тоді у саду. За мить галявина спорожніла. Нюхмумрик відчував, як гатіфнати, втікаючи у ліс, терлися до його ніг, обпікаючи, немов кропивою.

З великої полегші Гемуль розтулив лапи і впав у траву.

– Бідне моє серце! – стогнав він. – Тепер воно застрягло мені в горлі. Відколи я пристав до родини Мумі-тролів, мене на кожному кроці переслідують нещастя!

– Заспокойся! – потішав його Нюхмумрик. – Ти чудово дав собі раду!

– Бридкі покручі! – лаявся Гемуль. – Але їхнього барометра заберу собі, хай знають!

– Я б не радив тобі цього робити! – застеріг Нюхмумрик.

Та Гемуль не послухався поради, відчепив блискучий барометр і переможно сховав під пахву.

– Можемо повертатися, – сказав він. – Я, до речі, жахливо голодний.

Коли Нюхмумрик з Гемулем повернулися до гурту, всі саме ласували упійманою Мумі-татом щукою.

– Привіт! А ми обійшли увесь острів! – похвалився Мумі-троль. – На протилежному боці громадається неприступні скелі, які спадають просто у море.

– А ще бачили купу гатіфнатів, – додав Чмих. – Щонайменше сотню!

– Не згадуйте про них! – заблагав Гемуль. – Навіть чути про них не хочу! Ліпше погляньте на мій бойовий трофей!

Гемуль гордо виклав барометр на середину столу.

– Який блискучий і гарний! – вигукнула Хропся. – Це годинник?

– Ні, барометр, – пояснив Тато. – За ним визначають, якою буде погода – ясною чи дощовою. Інколи прогнози навіть справджуються.

Він постукав по склу приладу і спохмурнів.

– О, передбачає бурю!

– Велику бурю? – боязко забринів голосок Чмиха.

– Поглянь сам, – Мумі-тато простягнув малому барометр. – Стрілка стоїть на 00, а це найнижча позиція. Якщо він, звісно, не дурить...

Скидалося, однак, на те, що барометр не обманював. Імла згусла і стала жовто-сірого кольору, а море над видноколом зловісно почорніло.

– Негайно повертаймося додому! – закликав усіх Хропусь.

– Ще ні, – попрохала Хропся. – Ми ще не встигли як слід оглянути скелі на протилежному боці острова. І навіть не купувалися!

– Почекаймо трохи, подивимося, що буде далі, – запропонував Мумі-троль. – Прикро покидати щойно відкритий острів!

– Як налетить буря, ми застрягнемо надовго, – розсудливо намагався переконати друзів Хропусь.

– От і добре! – повеселів Чмих. – Залишимося тут назавжди.

– Цитьте, дітоньки, треба поміркувати, – втрутився Мумі-тато.

Він зійшов до води, понюшив повітря, повертів головою на всі боки і наморщив чоло. Вдалині загуркотіло.

– Гроза! – верескнув Чмих. – Ой, як страшно!

Над крайобрієм грізно здіймалося темно-синє хмаровище, женучи поперед себе світлі тендітні клаптики хмаринок. Час від часу море осявали спалахи блискавиць.

– Ми залишаємося! – вирішив Тато.

– На всю ніч? – перепитав про всяк випадок Чмих.

– Не інакше! Гайда будувати притулок, бо ось-ось налетить злива!

"Пригоду" затягнули далі на берег, з вітрил та ковдр квапно збудували на узліссі курінь. Мумі-мама попідтикала курінь з боків мохом, Хропусь обкопав його рівчаком для стоку води. Усі метушилися, галасували й штовхалися, ховаючи свій скарб під полотнищем. Здійнявся легкий вітерець, дерева злякано зашелестіли. Грім гуркотів усе ближче.

– Я вийду на мис, погляну, що робиться надворі, – мовив Нюхмумрик.

Натягнувши капелюх ще глибше на вуха, він подався на розвідини. Щасливий від того, що знову на самоті з самим собою, Нюхмумрик став на крайчику мису, спершись спиною на велику брилу.

Море змінилося до невпізнання: стало чорно-зеленим, забурунилося білими баранцями, підводні скелі мерехтіли, наче фосфор. З півдня, велично гуркочучи, насувалася гроза. Вона нап'яла над морем свої чорні вітрила, заслонивши вже пів неба, зловісно спалахуючи блискавицями.

"Суне просто на острів!" – подумав Нюхмумрик. Він тремтів від радості й захвату, дивлячись у вічі буревієві, що котився понад морем. Зненацька Нюхмумрик помітив маленького чорного вершника на чорному коні. Той з'явився лише на мить на тлі побілілої мов крейда стіни хмар; плащ його розвівався крильми, вершник і кінь здіймалися увись... Ще мить, і вони щезли у сліпучому спалаху блискавки; сонце зникло, дощ сірою пеленою насувався на острів.

"То був Чарівник! – здогадався Нюхмумрик. – Не хто інший, як Чарівник на своїй чорній пантері! Це не просто легенда, вони існують насправді..."

Нюхмумрик чимдуж побіг назад. Щойно він влетів до куреня, по полотнищу вітрила, що лопотіло на вітрі, затарабанили важкі дощові краплі. Хоч до вечора було ще далеко, увесь світ поринув у пітьму. Чмих з головою загорнувся у ковдру – так страшенно боявся бурі. Решта тулилися одні до одних. У курені духмяно пахло Гемулевими квітами. Ось уже громовиця над самими їхніми головами... Раз по раз схованку осявали білі пасмуги. З риком котила гроза свої залізні колісничі небом, море люто жбурляло на берег самотнього острова велетенські вали хвиль.

– Щастя, що ми не вийшли у море, – сказала Мама Мумі-троля. – Яка жахлива погода!

Хропся вклала свою тремтячу лапку в Мумі-тролеву долоню, і він враз відчув себе її захисником, мужнім та хоробрим.

Чмих хлипав під ковдрою.

– Гроза саме над нами! – озвався Тато.

У ту ж мить велетенська блискавка з шипінням вдарила просто в острів, а вслід за нею луснув грім.

– Десь недалеко вдарила, – мовив Хропусь.

То вже було занадто. Гемуль обхопив голову лапами.

– Безлад! Усюди суцільний безлад! – бурмотів він.

Буревій потроху відходив на північ. Грім відкочувався все далі, спалахи блискавок зблідли.

Незабаром лише злива періщила навколо та бушувало море.

"Зараз не час розповідати про Чарівника, – міркував Нюхмумрик. – Вони й так налякані..."

– Вилазь, Чмиху! – покликав він. – Усе вже минулося!

Чмих, мружачись, виборсався з-під ковдри. Йому було трохи соромно за свій переляк та хлипання, тож він чухався за вухом, вдаючи, ніби позіхає.

– Котра година? – запитав.

– Скоро восьма, – відповів Хропусь.

– Гадаю, час вкладатися до сну, – звеліла Мама. – У нас був важкий день.

– Цікаво було б поглянути, куди вдарила блискавка... – несміливо озвався Мумі-троль.

– Завтра! – суворо урвала його Мама. – Завтра все з'ясуємо і поплаваємо у морі. А зараз надворі мокро, сіро й неприємно.

Вона повкривала дітей ковдрами і сама заснула коло них, поклавши свою торбинку під подушку.

Негода розходилася знову. Дивні звуки домішувалися до ревиська хвиль: голоси, тупіт ніг, сміх та тельнякання великих дзвонів десь на морі. Нюхмумрик тихо лежав, прислухаючись до нічних перегуків, мріяв і згадував про свої довколосвітні подорожі. "Невдовзі знову подамся в мандри, – думав він. – Але ще не зараз".